

F O A I E

пентрѣ

МШТЕ, ШМЪ ШІ ЛІТЕРАТУРЪ.

№. 5.

Luni, 1. Februarie.

1843.

СЪБОРЪЛ ЧЕЛ МАРЕ АЛ ЕПІСКО- ШЕИ ФЪГЪРАШЪЛЪИ.

(Капет.)

Астфеліѣ дитродѣкандѣсе кълъгърїи дн тълъстїреа Блажълъи де лецеа гречеаскъ пе атѣнчї деокамдатъ къ пѣтеле, ачеціа аѣ днчепѣт аї свчї пе епїскопї, аѣ маї стїне дїн трѣншїи їзвїреа дрептърїлор весеречїи поастре, шї се сіліа а ле вѣга дн кап їдеї їніміче лїбертѣдїлор поастре весерїчешї. Клерълъи днсъ дї ера дндѣтѣпъ а креде, къ Блажъл аре грїже де тоате, шї прївегїазъл пентрѣ тоате дрептърїле, шї пѣ вѣга де сеатъ, къ кълъгърїи парте ка професорї ера кѣпрїшїи кѣшкоала, парте пентрѣкъ се черта къ епїскопїи пентрѣ тревїле домініълъи*), днр маї къ сеатъ ера къ їдеї де челе непотрївїте, къ мерцеа де тїперї ла Рома ла їнстїтѣтъл де propaganda, кѣнд днкъ пѣ кѣпощеа дрептърїле, шї токміала весерїчїи ромѣнешї, шї се днторчеа акасъ хрѣнїдї шї крескѣдї къ алте їдеї, каре къ токміала весерїчїи поастре пѣ се потрївеа. — Епїскопъл Клаїн, вѣр-

ватъл ачела, пе каре дїн епїскопїи пощрїї пѣмаї Грїгорїе Маїор л'аѣ ажѣнс кѣ рѣвна, днр нїчї вѣл пѣ л'аѣ днтрекѣт, ера сїнѣр, чел че дї кѣпощеа фоарте вїне. *)

Стрѣкѣрѣндѣсе днтрѣ ачест кїп алт дѣх дн клер, шї рѣчїндѣсе астфелїѣ їзвїреа кѣтрѣ дрептърїле весерїчїи, вшор їаѣ фост епїскопълъи Іоан Бобъ а скоате къ тотъл дїн обїчаїѣ съвоарѣле челе де престе ап. Че е дрепт, порѣнчїсе Іосїв днтпѣрат, ка де ар вої оарекаре весерекъ съ адѣне събор, ачееа съ деа маї пайнте де щїре, шї ащерпѣнд прїчина съ чеарѣ факѣлтате дела днтпѣрѣдїе,**) опрїт днсъ н'аѣ фост нїчї одатъ, че шї де аколо дн-

*) Кѣ тоате ачестеа се креде, кѣткъ о тълъстїре ка чеа дїн Блаж знанї сїнѣрѣ пентрѣ вн клер аша маре, кѣт е чел знїт дїн Ардеал, кам дѣпъ кѣт ачел тълъстїре с'аѣ перѣлат дн времїле поастре, ар їзтеа фї де маре фолос шї тревїншї. Ped.

**) Si aliquae e stabilitis in magno illo nostro Principatu Religionibus Synodum, aut congregationem celebrare cogitent, id ea ratione imposterum admittendum benigne resolvimus, ut causas singulaque deliberationis objecta praevie nobis indicare teneantar, facultate pro re compertadein per nos concedenda. Decretum Tolerantiae de 1781. 9. Nov. punct. 9.

*) А тошїлор тълъстїрешї, каре кѣт се щїе, сѣнт кам аместекате къ челе епїкопешї.

къ се квоаще, къ реформаціи ши зпитаріи ши дѣпъ ачеа порзвкъ днкъ аъ цінѣт, ши цін пѣпъ астѣзи съвоаре де престе ап, ши дмпърѣдіа пѣї опреще, ва днкъ prin зп рескрипт дін 1792 ши дпсѣши католичімор се дѣ вое а тракта десуре але саме требі сколастиче, фѣндационале, ши весеріченді дѣпъ кѣм трактеазъ консістоареле челоралалте весерічі прііміте дп Трансилваніа. *)

Дп апл 1821 с'аъ адзнат съвор маре дп Блаж, дар пѣ дѣпъ векіѣл обичаѣѣ; дѣпъ ачеа моартеа епіскопѣлѣ Іоан Бобе аъ дат клерѣлѣ прілеж а се адзпа дп 1852 пентрѣ алецереа позлѣї епіскоп, каре пѣ маї дп съвор маре се поате фаче. Фост'аъ кіѣтаці протопопії кѣте кѣ зпѣл лѣпгъ сіне ши ла інстѣлѣчїѣнеа позлѣї епіскоп, прекѣм ши ла депѣпереа жѣрѣмѣнтѣлѣ кѣтрѣ Маїестатеа Са дмпѣратѣл Фердіпанд, кареле кѣ тѣрїре дмпѣрѣдѣще, ши ла тоате прілежѣрїле ачесте с'аъ ворѣт, с'аъ проіектат, днкъ с'аъ ши хотѣрѣт кѣте чева; дпсѣ астѣелїѣ де хотѣрѣрї пѣтере де капоане пѣ пот съ айѣѣ, дін прічїпъ кѣ нічі сѣпт сѣѣскрісе де епіскоп, нічі сѣѣскрісе ши дптрѣрїте кѣ печедїле протопопїлор, нічі с'аъ фѣкѣт дп фїнда де фацѣ а депѣтацілор протопопїатѣрїлор, ши пентрѣ ачеа пѣмаї ка ніѣе ріа desideria vın de а се сокотї, саѣ ка проіекте ши проїекте сіпгѣре вор ши рѣмѣнеа, пѣпъ се вор

дптрѣрї дп съвор комплет дѣпъ векіѣл обичаѣѣ ал весерічїї. *)

Дп зрѣта ачестор вѣгѣрї де сеатѣ істориче доарѣ пѣ ва фї де прїсое пентрѣ зпї четїторї а фаче ши кѣтева вѣгѣрї де сеатѣ жѣрїдиче: Бесерїка поастрѣ ка зп інстїтѣт апѣміт пентрѣ цїпереа ши кѣлті-вареа кредїндеї чеї релїціоасе, ши пентрѣ дндестѣлареа лїпселор челор релїціоасе а кредїношілор, пѣ аре алт скоп, декѣт кѣлѣтра чеа морале ши релїціоасѣ а тѣтрор кредїношілор, адекѣ весерїка пентрѣ ачеа е рѣндѣтѣ, ка пе оаменї сѣї факѣ песте тот маї дпцеленді ши маї вѣпї, съ се стрѣдѣаскѣ ка оаменї сѣ фїе маї дпцѣлѣгѣторї кѣнд мор, декѣт кѣнд се паск, съ фїе маї лѣміпаді кѣнд ес дін весерїкѣ декѣт кѣнд дптрѣ, съ фїе маї вѣпї, маї дрепді ши маї де оменїе чеї че вїедѣск дп содіетате весерїчаскѣ декѣт чеї че п'аъ порочїре а се фолосї кѣ ачест мїжлок ал кѣлѣтрѣї, съ деа фїенѣ-каре ап ши фїенѣкаре веак вїиторїѣлѣ о оменїе маї вѣпъ ши маї дпцеленпѣ де-кѣм прїмісе дела чел трекѣт; ши чїне пѣ квоаще, къ ла зп астѣелїѣ де спорїѣ пѣ дпчетат се чере ши о лѣкраре пѣпчетат? ши днкъ о лѣкраре словодѣ а тѣтрор тѣѣларелор весерїчїї потрївїтѣ кѣ дрепѣл чел пѣпстрїнат ал лїбертѣдії конціпндеї, кѣ каре л'аъ чїнстїт Дѣмнезеѣ пе ом кѣнд л'аъ фѣкѣт фїндѣ кѣѣпѣтѣтоаре, ши кѣнд дптрѣрї дп весерїкѣ пѣ іл іеа. Ачастѣ лѣ-

*) Clementer admissum, ut catholici etiam negotia scholastica, fundationalia et ecclesiastica adinstar Consistoriorum reliquarum in Transilvania receptarum religionum sub summa inspectione nostra regia, salvisque circa illud majestaticis juribus seorsim pertractent. Rescriptum Reg. de 1792. Nro aut. 2893.

*) Ачї пе вїне а фаче о аватере ши а дптрѣва пе історїчїї наїїеї: пентрѣ че Ромѣнїї пѣкнїді дп Ардеал, карї п'аъ нічі кѣлѣгѣрї нічі тѣкар зп скїт, де съвор маре днкъ аъ зїтат кѣ тотѣл? Ши консїсторїѣ? — — — Red.

кпаре словодѣ днсъ пѣтаі атѣнчї поате съ айѣ лок, дакъ ѣ вїне днтокмїтѣ бесерїка; de unde се vede кѣт е де лїнсѣ съ айѣ бесерїка о токміалѣ вѣпѣ (constitutio Ecclesiae), дакъ воеще а'шї добѣндї скопѣл. Бесерїка поастрѣ аѣ авѣт вѣпѣ токміалѣ; кѣ прекѣт не днвадѣ Історїа бесерїчаскѣ, пѣтереа де а пѣне леці шї де а тракта деспре тревїле бесерїченцї аша аѣ фост стѣмпѣратѣ, днкѣт епїскопї пѣ ера волнїчї а деспѣне дн тревїле бесерїченцї сїнгѣрї дѣпѣ канѣл лор, чї дн сїподѣрї се пѣнеа леці саѣ капоане, шї епїскопї ера деторї а кївернїсі бесерїка дѣпѣ капоанеле ачеле; шї ачеста е о токміалѣ фоарте мїнѣпатѣ, пентрѣ-кѣ алтмїнтреле нїчї днсѣшї епїскопѣл днкѣ пѣ поате фї днкредїнцат, оаре кївернїсіреа бесерїчї шї тоатѣ остепеала лѣї адѣче бесерїчї врезп фолос, саѣ доарѣї е токма сїре стрїкаре. Кѣ, орї кѣт, жѣдеката вѣї епїскоп, съ фїе кѣт де харнїк, е тотдеазна пѣтаї о пѣре сїнгѣрѣ, шї лѣї і се поате пѣреа а фї чева де фолос, че арѣтѣндѣсе днпїнтеа съворѣлї сїр афла а фї кїар стрїкѣторїѣ, с. е. врео леѣе, саѣ врезп ашезѣмѣнт.

Дечї токміала бесерїчї асфелїѣ кѣпетатѣ е асїгѣрѣгоареа вїедїї бесерїченцї, їар вїеада бесерїчї се копрїнде дн стареа де сїне саѣ свѣсїстїнца, шї дн пеатѣрїареа саѣ лївертатеа бесерїчаскѣ, прїп зрмаре дакъ доренце клерѣл шї пеатѣл пострѣ, ка бесерїка поастрѣ съ трїаскѣ днтрѣ адеврѣ ка о соціетате вїе, шї съ пѣ фїе сїнгѣр о фїїндѣ лешїпатѣ, аре днтреїт сѣжлѣтѣ даторїе, а'шї апѣра токміала чеа бесерїчаскѣ; кѣ пѣтаї лѣкрѣнд дѣпѣ ачea токміалѣ, е пѣдежде де днпїнтаре; кѣт се авате дела ачееа, дндатѣ дѣхѣл вїедїї аѣ

съзрат дн бесерїкѣ, шї еа пѣ таї е трѣп органїк шї днсѣфлелїт, чї се асемїнеазѣ кѣ о махїпѣ, че се клѣтеще днкѣ пѣпѣ ла зп тѣмп, дар пѣдїп дї тревѣе, шї ва ста немїшкатѣ, саѣ се ва рѣсїпї. Дакъ прївїт ла бесерїка поастрѣ, дї афлѣм токміала вѣтѣматѣ, шї темейл чел їзрїдїк клѣтїт. Адеврѣл ачещї пропѣсѣчївнї се разїмѣ не арѣмїнтеле зрѣмѣоаре:

Стрѣмошїї поцрїї фѣкѣнд зпїре кѣ бесерїка Ромїї, лѣмїнат аѣ хотѣрѣт „кѣ пѣ воеск а се дндатора дѣкѣт ла челе патрѣ пѣнтѣрї, їар дрептѣл канонїк, че се зїче правїлѣ, аѣ врѣт съ айѣ тотдеазна пѣтере, шї дѣпѣ ачела съ зрмезе дн жѣдекѣдї*)." Акѣта нїчї се цїне съворѣл маре дѣпѣ правїлѣ, нїчї зрмеазѣ дн жѣдекѣдї дѣпѣ дѣнса, нїчї се днвадѣ дн шкоалѣ правїла. Кѣткѣ пѣ се адѣпѣ съвоаре престе ап, е преа адеврѣрат, шї кѣпоскѣт де тоцї. Кѣткѣ правїлѣ пѣ се зрмеазѣ дн жѣдекѣдї, цїе орї каре аѣ шезѣт ла жѣдекатѣ дн оарекаре жѣдеѣ протопосек. Кѣткѣ пѣ се днвадѣ правїла дн теолоцїа поастрѣ, е лѣкрѣ де оѣде кѣпоскѣт, шї кѣ дн локѣл еї чел пѣдїп пѣпѣ акѣм с'аѣ пропѣс дрептѣл канонїк ал бесерїчїї лѣтїнецїї, зп лѣкрѣ че кѣ deadрептѣл се днпротївенце атѣт вої шї хотѣрѣрїї стрѣмошїлор поцрїї, кѣт шї вої атѣт клерѣл че трѣенце дн зїза де асѣзїї. Поате кѣ дн апѣл 1795 Петрѣ Маїор ка професор де капоане, шї ка зп маре ал дрептѣрїлор апѣрѣторїѣ, се фї днвѣдѣт шї а

*) Bezī Acta comitiaria Ecclesiae Valachicae Transilvanicae in negotio unionis cum romana Elesia de Anno 1698 in Archivo Erratus Fogarasiansis.

пропъс кѣрат дрептѣріле бесерічїи поастре тоате кѣм сѣнт, шї кѣте сѣнт; dar de атѣнчї дѣкоаче дѣ че тѣсѣрѣ аѣ крескѣт арвїтріа дѣ кївернїсіреа бесерічїи, дѣ аче-еашї тѣсѣрѣ аѣ скѣзѣт шї рѣвна клерѣ-лѣї де а'шї апѣра дрептѣріле сале, дѣтр'а-тѣкта, кѣтакѣм с'ар пѣреа ла о сеамѣ де оаменї токма лѣкрѣ парадокс а шї пре-тїнде съ се дѣведе правїла. Адевѣрат кѣ пѣ тоате не сѣнт де тревѣнцѣ челе че се кѣпрїнд дѣ правїлѣ, кѣ сѣѣ скїтват тѣм-пѣріле шї дѣпредїѣрѣріле; копрїнде дѣ-съ правїла шї нїще дрептѣрї вечнїче, каре нїчї се дѣвацѣ дѣ теологіе, нїчї се зр-меазѣ дѣ жѣдекѣдї шї скѣдерїле ачесте сторк лакрѣшї дїн окї тѣлтор оаменї а-сѣпрїдї. Астѣелїѣ фїнд кѣлїтїт фѣндамен-тѣл бесерічїи прїн вѣтѣмареа токмелї еї, п'авем а не пїра, дакѣ ведем крѣпѣтѣріле челе прїмеждїоасе а зїдѣлї бесерічїи, не каре алтѣл пѣ ле поате дїреце, декѣт съ-ворѣл чел таре, дакѣ ведем бесерїка зѣ-кѣнд де нїще воале греле, не каре алтѣл пѣ е дѣ старе а ле вїндека декѣт съво-рѣл чел таре. — Шкоалеле поастре челе дїн Блаж ащеапѣт дѣдрептаре *), ка съ пѣ рѣтѣнем тот дѣ шлендрїанѣл чел векїѣ; не сате п'авем шкоале; але челор вр'о 300, каре ле дѣтемеїасе Шїнкаї дѣ веа-кѣл трекѣт, акѣм нїчї зрѣта пѣ се маї кѣ-поаще; челе 12 кѣ платѣ дѣпѣрѣтеаскѣ пѣ фак спорїѣ, афарѣ де чеа дїн Медїаш; даскалї ар тревѣї маї вїне прокопсїдї, ка

съ пѣ се остенеаскѣ дѣнзѣдар, дар клерѣл пѣлѣ акѣм дѣкѣ пѣ с'аѣ преа гѣндїт а кѣлїва шї не даскалїї дела сате. — Обї-чаїѣл бесерічїи греченї де а деспѣрѣдї пен-трѣ прекѣрвїе ар тревѣї introdѣс їарѣ. Кѣдї оаменї с'ар тѣнтѣї прїн ачаста де їадѣл чел дїн лѣмеа ачаста шї де чел дїн чеа-лалтѣ! Мѣїерїле жѣор вѣрѣвадї фѣг дѣпѣ кѣтане дѣ Італїа, сѣѣ трек ла царѣ; вїе-тѣл вѣрват рѣтѣне а знеорї кѣ каса плї-нѣ де копїї, чере деспѣрѣдїре шї воe де асе кѣсъторї маї дѣтѣїѣ ла сказѣл про-топонеск; ачеста пѣ їо поате да де фрїкѣ; вїетѣл алеаргѣ шї вате пела тоате зшїле, чї дѣнзѣдар; деспѣдеждїреа, дѣ каре каде зп астѣелїѣ де неферїчїт азїндѣшїї делїве-ратѣл прїн каре се сіемеце а дїнеа ачеа легѣтѣрѣ акѣм пѣмаї пѣлѣчїтѣ а кѣсъто-рїеї кѣ о тѣїере, каре кѣ фапѣта аѣ рѣпѣт легѣтѣра чел адевѣратѣ а кѣсъторїеї, пѣ-маї ачела шїо поате дѣкїпѣї, каре веде не зп неферїчїт ка ачеста. — Клерѣл ро-тѣнѣск чел зпїт аре капїталѣрї пѣ преа тарї адевѣрат, дакѣ прїведеце чїнева ла тѣлїдїмеа тревѣнцелор клерѣлї шї а неа-тѣлїї; семїнарїѣл аре о мошїе кѣтпѣратѣ де зп епїскоп їѣвїторїѣ де неатѣл сѣѣ, кѣ ажѣторїѣл клерѣлї шї а неатѣлїї. Ачесте тоате чер лѣареа амїпте а клерѣ-лїї, кареле п'ар тревѣї сѣ зїте, кѣ клерѣл пострѣ аѣ авѣт маї де тѣлѣт мошїї фрѣ-моасе ла M. Varadgya шї аїреа, дар прїн негрїже аѣ перїт. Клерѣл ащеапѣт, ка тоате съ ле факѣ Блажѣл, шї преа аде-вѣрат есте, кѣ дакѣ се зїтѣ Блажѣл ла лѣкрѣріле сале, кѣ дрептате поате еѣ зїкѣ де сіеншї „non dormio;“ тотѣшї се каде сѣ прїверїеѣзѣ шї клерѣл, кѣ рѣгѣчїпїле епїскопїлор орї знде маї таре дѣтїнѣрїре

*) Дѣтокма ка шї тоате алтеле дїн патрїе ла тоате челеалѣте пацїї шї конфесїї. Не аколо ка шї не аїреа. Афарѣ де Сѣсіме нїчї зшї п'аѣ преа дѣтрѣрїнс реформе пѣтрѣнзетоаре дѣ шкоале.

ар фаче зпѣте кѣ а клерълѣи, декѣт сѣгъре. Din mormăntul s'vorălăi mare izvorăsc o mlațime de nefericări peste клеръл ромѣнск, шѣ дп рестаурареа ачелѣишѣ о мѣлѣме де пѣдеждѣ; шѣ оаре де че пѣшѣ реклатъ клеръл ачест дрепт непрецѣт? Фъръ дрепт пѣ е пѣдежде де дпайнтаре, пѣ é вѣацъ некѣрѣ; дрептъл е изворъл тѣтърор вѣпѣтѣцѣлор аї фѣедекѣреї соціетѣцѣ. Дрепт! мѣнѣнат шѣ mare пѣме, чела че ецѣ мѣнѣт а фѣ зпѣл шѣ ачелашѣ ла тоате попарѣле, зпѣл шѣ ачелашѣ претѣтѣненѣ, шѣ дп тоате тѣмпѣрѣле! Тѣ пе чел остенѣт де мѣнкъ пѣдреаптъл дп одѣхненѣ; конѣцѣнѣеле челе кѣзѣте, шѣ де тѣмпѣрѣ варѣаре зпѣлѣте ле рѣдѣчѣ; аперѣ пе чел маї слав, цѣї дп респект, шѣ дпфренѣзѣ пе чел сѣмед; маї лѣминос ецѣ тѣ декѣт соареле, шѣ маї сѣлѣт декѣт тѣрѣа черѣлѣи. Unde пѣ стрѣлѣвѣе лѣмина та, аколо домпѣе дптѣперек вечнѣк, сѣлѣвѣтѣе, целе, шѣ неферѣчѣре; прѣп тѣне дпфлореск вѣсерѣчѣле шѣ се вѣеѣезеск кѣ тѣне дѣппрезѣп; пѣнѣрѣ тѣне е десѣтаре шѣ дѣлѣацъ а тѣрѣ, чѣпсте шѣ мѣрѣре а пѣтѣмѣ цѣа тѣрѣ. Лѣмина адеврѣлѣи, кѣлтѣра шѣ ферѣчѣреа оменѣаскъ сѣлѣт сѣрорѣ, шѣ пѣмаї сѣлѣт сѣлѣтъл дппѣрѣцѣї тале пот сѣ дпфлорескъ шѣ сѣ адѣкъ родѣрѣ; шѣ чѣне цѣ ва да цѣе ка дп лѣнта че о аї пѣрѣреа дп контра пѣтерѣї дптѣперекѣлѣи шѣ а ѣнтересѣлѣи прѣват, сѣ рѣшѣї дпвѣнѣгѣторѣ пѣнѣрѣ тотдеаѣна? Чеї вѣпѣ се оцѣеск сѣлѣт стеагъл тѣлѣ, ѣар чеї рѣї те зрѣск, пѣнѣрѣ-кѣ се тем де тѣне; трѣзѣфѣл тѣлѣ дпсѣ е трѣзѣфѣл вѣреднѣчѣї оменѣенѣї дп контра рѣлѣтѣцѣ; пе тѣне те дореск мѣлте ѣнѣмѣ асѣпрѣте, пѣнѣрѣ тѣне, пѣнѣрѣ вѣсерѣка чеаа че шѣ целеѣде апѣнереа, шѣ доренѣе дпвѣереа з-

пѣї дрепт непрецѣт ал сѣлѣ ам дпдрѣлѣнѣт шѣ еѣ а фаче ачесте вѣлѣтѣрѣ де сѣамтъл, шѣ але сѣлѣне жѣдекѣцѣї дорѣторѣлор де дппайнтареа шѣ дпфлорѣреа вѣсерѣчѣї поастре, d'ixi et salvavi animam meam.

Блаж, 22. Декемѣрѣе 1842.

Simeon Бърнѣц.

О РОБѣ КѢМПЛѣТЪ Шѣ СКЪПАРЕ.

(Капет.)

Дп зѣоа зрѣтѣтоаре, дѣпѣче еѣ арѣтасем лѣї Балѣи пѣмеле меѣ, прѣмѣїѣ дела дѣнѣсѣл о лѣнѣгъ дескѣрѣере де тоатъл вѣаца са. Еѣ вѣлѣлѣ, кѣ ам а фаче кѣ зп ом рѣлѣтѣчос, пѣнѣрѣ-кѣ скѣрѣсоареа лѣї кѣпрѣндеа маї мѣлте фоарте пѣкѣвѣпѣчоасе сатѣре асѣпра вѣлѣрѣлѣї конте. Ла досѣл кѣрѣцѣї афлаїѣ зп кондеїѣ шѣ о черѣсѣ. Балѣи дпмѣ скѣрѣеа тотдеодатъл, кѣ ел прѣп темпѣчерѣїл афласе планъл меѣ де скѣпаре шѣ кѣ еѣ кѣ тоатъл дпкредереа сѣї дескоперѣї кѣцѣтѣл меѣ. Черереа ачѣаста мѣ се пѣрѣкѣм кѣ прѣпѣс; дѣчѣї пѣкѣпоскѣндѣї еѣ персоналѣтатеа, ѣам дат пѣмаї атѣта рѣспѣнс, кѣмкѣ ам лѣкрат кѣ зп кѣцѣт, пе каре дпкѣл маї ам. Дп ал доїлеа рѣспѣнс ал сѣлѣ дпмѣ черѣ кѣцѣтѣл; прѣп ачѣаста прѣпѣсѣл дп мѣне крескѣ шѣ маї мѣлт. Тотѣш дпчетъл кѣ дпчетъл м'ам одѣхнѣт шѣ конѣнѣс фѣїнд, кѣ еѣ пѣ воїѣ маї авеа трѣвѣнѣгъ де стѣлетъл меѣ, дпн прѣчѣнѣт кѣ одѣца mea ера вѣзѣтатъл дп тоате зѣлеле фоарте кѣ деамѣрѣнтъл, хотѣрѣлѣї аїл трѣмѣте вѣчѣнѣлѣї меѣ, ка ел кѣ ачелаш сѣ спаргъл зѣдѣл дпнтре пої. Маї пайнте пеам дпцѣлес асѣпра ачѣстѣї лѣврѣ, апої стѣле-

тѣл дѣл аскѣнсеіѣ дѣл досѣл зпѣи фоліант
таре, пѣсеіѣ деасѣпра ачестей кѣрѣи зп ка-
строп пѣи кѣ такароні ші пофѣиѣ пе Ло-
ренцо, ка атѣндоаѣ ачестеа съ ле дѣкѣ
лѣи Балѣи. Опт зиле дѣи требѣирѣ лѣи Балѣи
пѣнѣ съ спаргѣ зидѣл, іар дѣи времеа ачеа-
ста ел дѣи скрѣеа некѣрмат пѣлѣгѣндѣсе
де пѣдѣнѣл спорѣиѣ.

Дѣл 16. Октомврие ла треі чеасѣрѣи dī-
mineада, токма пе кѣнд традѣчеам о одѣ
dīn Орадіе, азѣиѣ кѣтѣнд де треі орѣи дѣи
пѣрете. Еѣ дѣи рѣспѣнсеіѣ тот кѣ ачеста
кѣи; кѣчѣи ачела пе ера семѣл, асѣпра кѣ-
рѣиа неам фост дѣцелес кѣ Балѣи. Ел дѣи
скрѣе, кѣ лѣкрѣл ар фѣи пе іспрѣвите, дѣсѣ
кѣ п'ар врѣе а спарѣе пѣнѣ дѣнкоаче, спре
а пѣ се кѣпоаѣе кѣтѣваш дѣи партеа де кѣ-
трѣи mine. Dīn непорочѣре дѣи ачееанѣи зѣи
требѣиѣ съ маі прѣмеск дѣкѣ зп соѣ де
касѣ. Нѣмеле ачестѣиа ера Сордачѣи, зп
спѣион де чеі маі спѣркаѣи, каре пентрѣ дѣи
шелѣчѣнѣле сале фѣ дѣкѣс пе кѣтѣва време.
Нещѣиѣнда лѣи, крѣдѣиѣнда дешартѣи ші лѣко-
тѣиа ачестѣи ои пѣ маі авеа пѣреке, кѣт пѣ
авеа пѣчѣи карактерѣл лѣи чел де проклет.
Еѣ скрѣеіѣ дѣндатѣ лѣи Балѣи, ка съ стѣм
деодатѣ кѣ пѣпѣл пострѣ пе лок. Дѣнтр'а-
чееа еѣ пе тѣкѣлосѣл Сордачѣи черкаіѣ а'л
кѣщѣиѣга дѣи парте'иі ші а'л дѣиѣа тот дѣи
воіе вѣнѣ. Дѣл 1. Ноемврие інкѣвѣиторѣи ші
секретарѣил вѣзѣтарѣ кѣтѣеа сате. Лоренцо
атѣнчѣи дѣи маі фѣкѣ ші ел кѣфѣл ші се
скѣлѣ маі тѣрѣзѣи ка алѣдѣатѣ. Дечѣи поа-
птеа ачестѣа тѣи се пѣрѣ а фѣи чеа маі фаво-
рабѣл пентрѣ скѣпареа поастрѣ. Дѣнтр'о
сеарѣ дѣнпѣче ам чѣпат, зѣсеіѣ еѣ кѣтрѣ
Сордачѣи дѣнтр'зп топ ка дѣсѣфлат: „Астѣ-
dīmineаѣдѣи тѣи с'аѣ арѣтат фѣлѣпта фечоарѣ
шѣи дѣи спѣсе, кѣ дѣтѣпѣиата Сордачѣи ещѣи

пѣтѣрат дѣнтрѣ чеі маі евѣлѣвиошѣи дѣкѣнѣ-
торѣи а еі, кѣтѣкѣ еа спре рѣспѣлѣтѣреа евѣлѣ-
вѣіѣдѣтѣиѣмеле поапте ватрѣиѣтезп дѣнѣр дѣи
фортѣи оменѣаскѣ, каре ва стрѣвате прѣи пѣ-
рете ші пе ва скѣпа дѣндатѣ.“ Сордачѣи стѣ-
тѣ дѣнкрѣменѣт фѣрѣ а пѣтеа ворѣи чеа.
Еѣ стрѣпѣиѣ прѣиѣсоареа кѣ агѣасѣтѣ, тѣрѣтѣ-
раіѣ рѣгѣчѣнѣи ші сѣрѣтаіѣ ікоана сѣиѣтѣи
фечорѣи маі де тѣлте орѣи. Токма кѣнд вѣ-
теа дѣи тѣрѣл вѣчѣи 12 чеасѣрѣи, еѣ тѣ трѣ-
тѣиѣ ла пѣтѣжѣт ші стрѣгаіѣ: Ънѣрѣл вѣ-
не! Дѣндатѣ дѣнѣ ачестѣа се азѣи ші сѣ-
пѣтѣра де стѣлет, кѣ каре лѣкра Балѣи. А-
тѣнчѣи Сордачѣи се арѣнкѣ лѣнѣгѣ mine, апѣкѣ
метанѣиле ші се рѣга ла Дѣтѣнезѣи фѣкѣнд
пѣнѣе скѣиѣе атѣт де комѣче, дѣкѣт авѣа тѣи
пѣтеам пѣдѣшѣи рѣсѣл. Ла 5 чеасѣрѣи Балѣи
дѣнѣтѣ а маі лѣкра, іар еѣ зѣсеіѣ соѣлѣлѣи,
кѣ ѣнѣрѣл с'аѣ депѣртат. Тоате кѣрѣеа
дѣнѣ дорѣиѣнда теа. Дѣл поаптеа дѣи 31. спре
1. Ноемврие стѣлетѣл се азѣи дѣи поѣ. Скѣрт
дѣнѣ ачестѣа се фрѣнсе о скѣндѣрѣ, Балѣи
се вѣрѣл прѣи спѣртѣрѣ ші се арѣнкѣ дѣи
враѣеле тѣеле. Ноі дѣндатѣ треѣкрѣт дѣи
одаѣа чеесалатѣ. Ла чеа дѣнѣтѣе прѣвѣре а
контѣлѣи вѣзѣіѣ, кѣтѣкѣ ел п'ар пѣтеа скѣпа
кѣ поі. Ел дѣсѣш азѣинд пѣпѣл теѣ дѣи
зѣсе, кѣ дѣнпѣче п'аре арѣпѣи, ка съ своаре
де пе копѣрѣш, апоі ва рѣтѣжѣеа ші ва рѣ-
га черѣл пентрѣ скѣпареа поастрѣ. Еѣ фѣ-
рѣ а маі перде време, маі спѣрсеіѣ о скѣн-
дѣрѣ; дѣнѣ ачестѣа дѣи тѣіеіѣ хѣиѣеле, кѣт
шѣи страіееле де пат шѣи пѣнѣзѣтѣреме шѣи фѣ-
кѣіѣ дѣи ачелеа о фѣнѣе ка де о сѣтѣ зрѣе
лѣнѣгѣ; дѣи сѣжрѣшѣт дѣи рѣфеле че маі а-
веам дѣи фѣкѣіѣ зп пакет, пофѣиѣ шѣи пе
Балѣи ка съ факѣ асѣтѣнеа, спѣрсеіѣ о ле-
спѣде де пѣлѣтѣ шѣи о рѣдѣкаіѣ кѣ зѣтерѣи дѣи
сѣс. Дѣи пѣреа фоарте рѣл, кѣ лѣпа пѣнѣ

се афла дп тоатъ стрълвчиреа са, деңи хотържрѣм аї агента апѣпереа. Дптр'ачеа пої дела апѣпереа лѣнеї пѣпѣ ла рѣсърїта соаредлї требзїам съ маї фачем сокотеалъ пе шепте чеасрї де дпгпечїме. Не ам остепїт мѣлт а лѣа дела вѣтрѣнлѣ конте патрѣзечї зекїне дппрѣмѣт, ел дпсѣ пѣ пе дѣдѣ декѣт пѣмаї доаѣ. Дѣпѣ ачеаста пе маї дїспѣтарѣм фоарте мѣлт асѣпра мїжлоклѣлї кѣм съ пе дѣм жос де пе коперїш. Пе Сордачї мѣ сїліам дпзѣдар а'л дпдѣплека съ віе кѣ пої; ел се дппротївї кѣ статорпїчїе зїкѣнд, кѣ ва рѣмѣнеа лѣнгѣ вѣтрѣнлѣ конте шї се ва рѣга пентрѣ пої. Мѣ апропїаїѣ де спѣртѣрѣ шї възвїѣ, кѣ де шї се словозїсе пегѣрѣ, тотѣш лѣмїна лѣвеї маї авеа дпкѣ пѣтере. Кѣ ажѣторїѣл стїметѣлѣ, пе каре мї'л дпфїпсеїѣ дптре доаѣ табле де коперїш, мѣ дпїентаїѣ де асѣпра. Дпдатѣ апої дпгпнсеїѣ лѣї Балвї мѣва шї'л трѣсеїѣ ла мїне дп сѣс. Локѣл дп каре пе афлам пої, ера фоарте репезїш шї лѣпекос. Балвї дпшї скѣпѣ зп пакет, каре се шї ротї пе стрешїнѣ дп жос. Де ачї пої пе сѣїрѣм дп сѣс шї кѣ пїчоареле крѣчїте пе пѣсерѣм пе креаста коперїшѣлѣї. Балвї пѣїндѣшї фѣпїїме дпн пайнте дпшї скѣпѣ кѣчѣла пе ачї дп жос. Ел лѣѣ ачеастѣ дпгпшпларе де семп рѣѣ, їар еѣ дпї зїсеїѣ, ка сѣшї дїе порочїре, кѣткѣ аѣ пїкат кѣчѣла дп партеа дреаптѣ шї пѣ дп чеа стѣнгѣ, ка сѣ дещепте лѣареа амїпте а солдатѣлѣї пѣзїторїѣ ла арсенал. Дѣпѣ пѣдїптїкѣ одїхпѣ зїсеїѣ лѣї Балвї, ка ел сѣ рѣмѣїе аколо шї еѣ воїѣ мїшка пайнте, ка доар аш афла врепн лок, зпде сѣ'мї лег фѣпїеа. Маї мѣлт ка зп чеас мѣ трѣсеїѣ деалзпгѣл крестеї, пѣпѣ кѣнд афлаїѣ авїа о ферестрїдѣ де коперїш. Дпн пѣдїп е мї-

пѣте мѣ плекаїѣ, о спѣрсеїѣ фрѣпгѣнд гра-тіа че авеа де лемп, кѣ дествѣлѣ мѣнкѣ. Дѣпѣ ачеаста мѣ дпторсеїѣ пе коперїш ла Балвї. Доаѣ чеасрї трекарѣ де кѣнд л'ам лѣсат сїпгѣр, дпкѣт онѣл перзѣндѣшї рѣѣдареа мѣ влестѣма, їар маї ла зрѣмѣ дпї венї дп мїпте, кѣ еѣ воїѣ фї кѣзѣт дп жос, пентрѣ каре ел хотѣржсе а се дптоарче дпдѣрѣпт лапрїнсоаре. Акѣм порпїрѣм амѣпдої кѣтрѣ спѣртѣра дпн коперїш. Ел пофтї, ка сѣ'л словод маї дпгпѣѣ. Пе мїне мѣ трѣѣрѣ ачеастѣ претенсїе; мѣ дпвоїѣ то-тѣш, дпшї легаїѣ фѣпїа пе лѣнгѣ трѣп шї ел се тѣрѣ прїп спѣртѣрѣ дп лонтрѣ. Кѣнд ам трас фѣпїеа дпдѣрѣпт, ам възѣт, кѣ адѣпчїмеа ера де зече орї маї лѣнгѣ ка брацѣл меѣ,

Еѣ хотѣржїѣ а мѣ сѣї їарѣ пе креаста коперїшѣлѣї. Дпн порочїре зѣрїѣ о зпшѣ, сѣпт каре ера вар, зпемте де але зїдарїлор шї о скарѣ. Ачеа скарѣ о трѣсеїѣ кѣтрѣ мїне шї възвїѣ кѣ ера ка де доаѣспрезече орї маї лѣнгѣ ка брацѣл меѣ; деңи о легаїѣ кѣ фѣпїа. Кѣ неспѣсѣ грегѣтате їсѣзтїѣ а о кѣмпѣпї пе репезїшѣл коперїшѣлѣї, пѣпѣ кѣнд о адѣсеїѣ ла спѣртѣрѣ дп лонтрѣ. Пе тоатѣ клїпа дпшї пердеам кѣмпѣна шї о дптоарчере їѣте дпшї прїчїпѣї о контра-цере де віне аща пѣтерпїкѣ, дпкѣт онѣт мїпѣте фѣсеїѣ сїмїт а рѣмѣнеа пемїшкат. Аче-стеа фѣсерѣ челе маї трїсте мїпѣте дпн тоа-тѣ поаптеа ачеа. Ажѣпгѣнд авїа ла соцѣл меѣ, порпїрѣм прїп чеа маї гроасѣ дпгп-печїме. Еѣ дескїсеїѣ о зпшѣ шї їатѣ кѣ пе афлам дптр'о самѣ маре, дп а кѣрѣї мїж-лок ста о тасѣ маре дппрецїзратѣ де ше-дѣрї. Прїп о фереастрѣ прївїїѣ ла мѣлта а-дѣлчїме де сѣпт мїне. Нїчї декѣм пѣ ера кѣ пѣтїпѣѣ а пе словозї кѣ фѣпїїме поастрѣ.

Мъ диторсеѣв тот пипънд ла локъл знде не лъсасем пакетеле, ть псеѣв дитр'ън скажн таре шѣ зп сомп птерник ть апъсѣ дикът адормитъ. Дъпъ зп жьмътате чеас Балви ть децентъ ѣаръ шѣ аципиреа ачеаста дми ре'ноѣ птериле. — Ера дпведерат, къ локъл знде не афлат поѣ, пъ маѣ ера лок де принсоаре, прин зрмаре къ тревъе съ айъ врео ешѣре. Еѣ дъвляѣв не лънгъ пъреци шѣ дъдъѣв песте о зшъ микъ, не каре къ стилетъл о шѣ дескѣсеѣв. Де ачѣ пъшѣръм дитр'о къмъръдъ, знде не о тасъ афларъм о кеѣе, къ каре дескѣсеръм о алтъ зшъ, че дъчеа дитр'о самъ таре, не ла а къреѣ пъреци дъдъръм тот де хъртиѣ. Аичѣ не афлат дп архивеле репъвличей. Де аколо мергънд не кътева трепте ажънсеръм дп канцеларѣа доцелѣи. Атъта дикъ не ера дестъл, а щѣ знде не афлът. Еѣ апъкаѣв зп instrument, каре шерѣѣа ла стръпъциереа пергаментелор, кънд ле пзи печедѣле, ѣар Балви лъѣ стилетъл теѣ. Не апъкаръм атъндоѣ съ съвръжътъм о зшъ, а къреѣ дпкъвѣтоаре пъ о пътеам спарѣе къ стилетъл. Към скъпаръм дела зша ачеаста, апъкаръм къ ѣдѣеалъ не доаъ скърѣ дп жос шѣ ажънсеръм ла трептеле регале; дпсъ галерѣа де аичѣ ера дпкъвѣатъ къ патръ зшѣ къмпѣте, не каре пъмаѣ къ глонц леаѣ фѣ пътът спарѣе, дпкът стилетъл теѣ се пърѣа къ'мѣ зѣче: Нис finis rosuit. Липидитит шѣ ресигнат ть псеѣв лънгъ Балви: „Ат фъкът тот че'мѣ стътъ прин птъндъ!“ зѣсеѣв еѣ. Астъзѣ шѣ тъле сжънт доаъ съръвѣторѣ зпа дъпъ алта. Нъ есте преа де крезът, съ вѣе чѣнева дп амбеле ачесте зѣле аичѣ. Де ва венѣ, вом скъпа кътвапѣи, ѣар де пъ, съ стъм гата а търѣ де фоаме.“ — Деспераѣѣа лъѣ Балви ажънсе ла чеа маѣ палтъ треаптъ; еѣ дпсъ ла дпжърътъреле лъѣ пъ ръспъндеам нимик, чѣ дпгрѣжѣам към съ ть дпвбрак. Дъпъче ть гътѣѣв къ че авеам, прѣвѣѣв не о фереастръ дп афаръ, знде прекъм афлаѣв ла доѣ апи дъпъ ачееа, ть зърѣ зп от че ешѣсе дп

прѣмъларе шѣ фъкъ де щѣре зшерѣвлѣи. Ачеста крезънд къ дпн грешалъ ва фѣ дпкѣс аколо не чѣнева, алергъ къ гръмада де кеѣ. Еѣ лъ авъѣв апропѣндъсе шѣ къ стилетъ'мѣ дп тълъ ть псеѣв липѣт де зшъ. Балви се дпгесѣи лънгъ mine. Дпдатъ че се дескѣсе зша, поѣ ешѣръм серѣонѣи шѣ къ тотъла тъдѣ шѣ о лваръм ѣте не трепте дп жос. Не портарѣв дп къпрѣнсе атъта спаѣтъ, дпкът некъм а се лъа дъпъ поѣ, дар нѣчѣ а скоате тькар зп къвънт пъ фъ дп старе. Дп Венеѣѣа пентръ mine пъ ера нѣчѣ о сѣгъранѣе, прин зрмаре ерам сѣлит а трече песте хотаръ дпколо. Ноѣ ерам ла поарта регалъ а палатълѣи фъръ а фѣ въгаѣи дп сеамъ. О апъкаѣв ѣте песте пѣаѣетта, а жънсеѣв ла канал, ть аръкаѣв дитр'ън гондол шѣ стрѣгаѣв: „Дпкъ зп лънтраш ла Фоѣѣна!“ Ачест лок дп пъмѣѣв, пентръ ка съ пъ децент врео въвълѣамъ. Мъ псеѣв не ванкъ комод, ка шѣ към пъ мѣар пъса де нимик, ѣар Балви се алътъръ лънгъ mine. Ел се дпволдърѣи дп тапта, дпсъ къ капъл дескоперѣт, каре дѣда о прѣвѣре въвълѣоастъ. Кънд ажънсеръм дпколо де ванъ, еѣ дптреваѣв: „Кътъ време се чере, спре а мерѣе ла Местре?“ „Към ла Местре?“ Мѣо дптоарсе гондолерѣвл. Аѣ п'аѣ зѣс дъмпѣата къ вреѣ ла Фоѣѣна?“ Челалалт лънтраш ворѣѣа тот аша, ѣар Балви дпкъ ера преа несокотѣт де але ѣѣне лор парте. Еѣ о дпторсеѣв алтмѣнтрелеа зѣкънд, къ помѣнѣнд де Фоѣѣна м'ам злѣѣт, шѣ къ еѣ вреѣ ла Местре. Прѣвѣѣв дпдъръптъл постръ шѣ пъ възъѣв дп зрмъ-не нѣчѣ зп васел прѣпопѣторѣв. Соареле стрълъчѣа дп тоатъ помпа са шѣ не фъгъдъѣа о зѣ де тоатпъ де челе преа дръгълаше, каре дп Италия реѣвѣн аша дес. Пѣлп де мълдъмѣт кътръ проведѣндъ, каре ть скъпъ аша мѣнъпат, дпмѣ дпълъдѣѣв рѣгъчънеа кътръ черѣв шѣ фаѣа мѣ ера мѣѣатъ дп лакръмѣ. Песте пѣѣѣн петрекъѣв хотаръле репъвличей шѣ скъпареа мѣ се фъкъ десъвършѣт. Б.